

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lajin munien keräämistä, maastavientiä ja maahantuontia

Hakija

Turun yliopisto

Asia

Lupahakemus kuoriutumattomien linnunmunien keräämiseen Satakunnassa ja Varsinais-Suomessa, sekä maastavientiin ja maahantuontiin Suomen ja Iso-Britannian sekä Ruotsin välillä.

Hakemus

Hakija hakee lupaa kolmen rauhoitetun lintulajin, talitiaisen (*Parus major*), sinitiaisen (*Cyanistes caeruleus*) ja kirjosisiepon (*Ficedula hypoleuca*) kuoriutumatta jääneiden munien keruuseen (näytteiden keruu ja säilytys Turun yliopistossa) yhteiseurooppalaisiin tutkimushankkeisiin vuosina 2024 ja 2025. Syitä linnunmunien kuoriutumattomuuteen selvitetään tällä hetkellä ainakin kahdessa yhteiseurooppalaisessa tutkimushankkeessa, joita johdetaan Exeterin (talitiainen) ja Lundin (sinitiaisen) yliopistoista. Tutkimuksissa selvitetään muun muassa ovatko kuoriutuneet munat jääneet hedelmöitymättä. Näytteitä kerätään Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueelta saastuneista (Harjavallan kuparisulaton ympäristö) ja puhtaammista ympäristöistä pitkäaikaisen (alkanut vuonna 1991) pönttölintujen pesimäseurannan yhteydessä.

Kuoriutumattomat munat kerätään pesistä siinä vaiheessa, kun on varmaa, että ne eivät enää kuoriudu (vähintään >7 vrk muiden poikasten kuoriutumisesta). Näytteet säilytetään jääkaappilämpötilassa ja lähetetään yhteistyöyliopistoon maastokauden jälkeen. Munia voidaan viedä sekä Exeterin yliopistoon Iso-Britanniaan, että Lundin yliopistoon Ruotsiin. Munien vastaanottajat vastaavat maahantuontilupien hakemisesta omilta lupaviranomaisiltaan. Avatut munankuoret voidaan tuoda takaisin Suomeen säilytettäväksi Turun yliopistossa muiden Harjavallasta kerättyjen näytteiden kanssa. Tutkimus tuottaa tietoa lintujen munien kuoriutumattomuuden syistä ja edistää jatkossa lintujen suojelua mm. liittyen ympäristön saastumiseen.

Kuoriutumattomien munien määrää ei voi tarkasti tietää ennakolta, vaan se riippuu mm. pesimäkauden sääolosuhteista. Tutkimuspöntöissä oli kesällä 2023 191 talitiaisen, 72 sinitiaisen ja 193 kirjosisiepon pesää. Kuoriutumattomia munia noissa pesissä oli lajeittain: talitiainen 285, sinitiaisen 207 ja kirjosisieppo 166 kpl. Kahdelle pesimäkaudelle lupa voisi siis käsittää noin 600 kuoriutumattomaa munaa per lintulaji. Kuoriutumattomien munien keruu ei vaikuta lintujen populaatioihin tai suotuisen suojelun tasoon.

Hakija pyytää luvan liittämistä osaksi tutkimusprojektin jo olemassa olevaa lupaa VARELY/6817/2021.

Määräykset, joita hakemus koskee

Talitiainen, sinitiaisen ja kirjosisieppo ovat luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettuja lintulajeja. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista kyseisessä pykälässä mainituilla perusteilla mainituilla perusteilla. Kielloista voidaan poiketa, jos siitä ei ole haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai saavuttamiselle ja jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa.

Luonnonsuojelulain 87 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajin yksilöiden, ja niiden osien, johdannaisten tai munien, hallussapito, kuljetus, myynti, vaihtaminen ja myytäväksi tai vaihdettavaksi tarjoaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 88 §:n mukaan rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvan yksilön, sen osan tai johdannaisen maastavienti ja maahantuonti on kielletty.

Luonnonsuojelulain 89 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää poikkeuksen 87 ja 88 §:ssä säädetyistä kielloista eliölajien tutkimus- ja suojelutarkoitukseen tai koulutustarkoitukseen.

Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan talitaisen, sinitiaisen ja kirjosiemon kuoriutumattomien munien keräämiseen, hallussapitoon, maastavientiin ja maahantuontiin alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa munien keräämiseen on voimassa 31.12.2025 asti.
- 2 Lupa tällä luvalla kerättyjen ja maahantuotujen näytteiden hallussapitoon Turun yliopistossa sekä maastavientiin ja maahantuontiin on voimassa toistaiseksi.
- 3 Tätä lupaa saavat käyttää Turun yliopiston tutkijat ja heidän avustajansa ja opiskelijansa. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 4 Lintuja pyydetäessä ja käsiteltäessä on toimittava rengastusluvassa mainituin ehdoin.
- 5 Tutkimus tulee toteuttaa niin, että tutkimuslajeille ja tutkimusalueiden muulle lajistolle, ja niiden pesinnälle, aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa.
- 6 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä ja hallussapitopaikassa (esim. sähköisenä) ja pyydetäessä lupa on esitettävä.
- 7 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 8 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 9 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 10 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain seuraavan vuoden tammikuun loppuun (31.1.) mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/788/2024 varustettuna. Raportista tulee ilmetä kerättyjen munien määrä sekä maastaviennin päivämäärä ja kohdemaat lajikohtaisesti. Raportin voi lähettää yhdessä tutkimusryhmän muiden luparaporttien kanssa, kunhan kaikkien lupien asianumerot liitetään raporttiin.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ja 89 §:n ehdot poikkeusluvan myöntämiseksi tutkimustarkoituksessa. Hakemuksen mukainen tutkimus tuottaa uutta tietoa varpuslintujen lisääntymisestä ja saasteiden vaikutuksesta lintuihin ja edistää näin lintujen suojelua. Tiedon saamiseen ei ole muuta tyydyttävää ratkaisua kuin

kuoriutumattomien munien kerääminen ja tutkiminen. Koska lupaa ei myönnetä elävien munien keräämiseen, luvanmukainen toiminta ei vaikuta lajien suojelutasoon.

Munien maastavienti ja maahantuonti on tarpeellista tutkimuksen kansainvälisen luonteen takia.

Kerättävien munien määrää ei ole tarpeellista rajata, koska kuoriutumattomien munien keräämisellä ei ole vaikutusta lajien suojelutasoon.

Lintudirektiivin 10 artiklan mukaan jäsenmaiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 87 §, 88 §, 89 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1 ja 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §, 62 §

Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä. Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kaisa Merimaa ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

Päätös on annettu tiedoksi yleistiedoksiannolla.

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/788/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/788/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 21.02.2024 14:51

Esittelijä Merimaa Kaisa 21.02.2024 14:16